

Posudek diplomové práce UK FHS

Obor: Řízení a supervize v sociálních a zdravotnických organizacích

Název práce: Přínosy supervize z pohledu zdravotních sester

autor práce: MUDr. PhDr. Petr Pastucha

rok ukončení studia: 2012

vedoucí práce: Zuzana Havrdová

zaměření studia: Supervize

Zvolené téma supervize zdravotních sester zatím nebylo v ČR často výzkumně zpracováno. Proto práci s tímto zaměřením vítám. Autor se svým výzkumem zapojil také do specifického výzkumu fakulty. Autor sám působí jako supervizor v oblasti zdravotní a sociální péče a také učitel terciárního vzdělávání. Výzkum, provedený v oblasti služeb péče o seniory a zaměřený na efektivitu supervize zdravotních sester, mu umožnil utřídit si poznatky, které profesně dále dobře využije.

Práce je členěna do osmi kapitol. První dvě kapitoly s názvem *supervize a profese zdravotní sestry*, přehledně uspořádávají poznatky z literatury, odpovídající svému názvu. Z první kapitoly bych ráda vyzdvihla část, týkající se supervize ve zdravotnictví v zahraničí, která přináší do české jazykové oblasti důležité poznatky z literatury psané v anglickém jazyce. Dalším přínosem je kapitola 3 Měření efektivity supervize, v níž autor vytvořil neméně užitečný přehled výzkumů a výzkumných nástrojů k tématu. Ten je dále doplněn podrobnostmi v příloze č. 1, obsahující překlad utříděných informací o výzkumech efektivity supervize zdravotních sester, pocházející z britského zdroje.

Druhá polovina práce je tvořena kvantitativním výzkumem v domovech pro seniory. Autor ověřoval vnitřní reliabilitu dotazníku, který adaptoval podle anglické předlohy, jednak sledoval, zda dotazník bude vhodným nástrojem měření rozdílů v efektivitě supervize mezi různými domovy pro seniory, a také, zda efekt supervize závisí na délce praxe a zkušenosti zdravotních sester. Své výzkumné otázky a hypotézy orientoval podle tří funkcí supervize, které měl jím přeložený a doplněný dotazník diferencovat.

Velká část textu je věnována důkladné prezentaci hypotéz, zkoumaného vzorku a jeho demografických charakteristik, prostředí domovů, kde výzkum probíhal a podrobnému popisu statistického zpracování výsledků z devíti domovů pro seniory z jižní Moravy, pro něž autor využil také sekundární zpracování. Výsledky jsou prezentovány nejen v přehledných tabulkách, ale také v bodových, případně sloupcových grafech. Za nejdůležitější výsledky lze považovat příliš vysokou položkovou reliabilitu podle Cronbacha, která naznačuje možnost dotazník redukovat. Rozdíly v různých funkcích supervize z hlediska účinnosti se neprojeví. Zajímavé jsou statisticky významné rozdíly mezi domovy pro seniory, které naznačují, že dotazník je schopen rozlišovat, na základě provedeného výzkumu však autor nemohl zatím zjistit, o jaké parametry vlivu jde. Zajímavé jsou také odpovědi na otevřené otázky, které autor částečně zpracovává a usuzuje z nich, že mezi respondentkami převládá zájem o podpůrný aspekt supervize.

Práce je zpracována přiměřeně požadavkům. Oceňuji, že autor čerpal z většího počtu zahraničních pramenů. Zásluhou autora a jeho profesionálních kontaktů je také získání devíti domovů

pro seniory ke spolupráci na výzkumu. Autor dobře pracuje se zdroji, stylistika je plynulá, text je přehledný. Prezentované výsledky jsou adekvátně zpracovány i diskutovány, lze na nich dále stavět.

K limitům studie, které autor uvádí v závěru práce, je ovšem možné doplnit ještě některé další. Lze mít například výhrady k ne zcela důslednému ohraničení výzkumného vzorku – nešlo jen o zdravotní sestry, nebylo však možné je na základě získaných dat odlišit od pracovníků v sociálních službách. Vzhledem k relativně malému počtu respondentů (132) ovšem podrobnější analýza dat stejně možná nebyla. Výhrady lze mít také k položkám dotazníku (převzatému z angličtiny), vzhledem k tomu, že všechny položky jsou formulovány pozitivně v jednom směru – to může vést spíše k zachycení osobnostní tendence respondentů zaškrtovat vyšší či nižší skóry než k validním výsledkům zachycujícím jejich názory na supervizi. Dalším limitem byla převážně krátká zkušenost většiny respondentů se supervizí, o které navíc autor sám pochybuje, jak profesionálně byla prováděna. Konečně autor nezmiňuje, zda při převodu dotazníku do českého jazyka ověřil správnost zpětným překladem. Bez toho by nebylo možné výsledky řádně porovnávat. Není také jasné, zda porovnávaný soubor respondentů britských autorů je srovnatelný z hlediska typu prováděné supervize a zdravotnické specializace. To by vyžadovalo další diskusi.

Přes uvedené limity lze předloženou práci považovat za užitečný podklad pro další výzkumy v tom smyslu, o kterém autor hovoří v závěru své práce. Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako výbornou.

Otázka k obhajobě: Jak by bylo možné validizovat rozdíly mezi domovy zjištěné dotazníkem?

PhDr. Zuzana Havrdová, CSc.

V Praze, dne 20. 1. 2012